

Transilvania mea - Sorin Mitu legújabb könyve

Közzétéve 2012. szeptember 12. szerda

Szerző: Haraszi Mária

Forrás:

<http://www.animaportal.eu/index.php/2012/09/transilvania-mea-sorin-mitu-legujabb-konyve/>

Sorin Mitu legújabb könyvét – *Transilvania mea* (Az én Erdélyem); (Polirom Kiadó, lasi) – fél évvel megjelenése után is vihar előtti csend övezi. 1999 őszén Sorin Mitu XII. osztályos történelemkönyvének bűnűl a román nacionalisták azt rótták fel, hogy lábbal tiporja a nemzeti érzelmeket. A valóságban kizárólag levéltári források alapján szertefoszlatta a román nacionalizmus rögeszméit. Véggépp felhárította őket, hogy Sorin Mitu a nemzeti kisebbségeket nem jövevényeknek, hanem a románsággal egyenrangú sorstársaknak mutatta be. A lejárató kampányban maga Adrian Nastase, akkor az ellenzéki szocdemek első alelnöke készített vádiratnak beillő szintézist: a *Cotidianul* 1999. október 18-i számában haborgott a tankönyv ellen: „A tanulók öntudatát beoltja a román revizionizmus eszméivel, amelynek célja Erdély autonómiája és a Román Állam megcsonkítása. A fiatal nemzedék nem ismeri a magyar revizionizmus historiográfiai agresszióját, ezért a tankönyv téves eszméi könnyen befolyásolhatják.”

Különösen veszélyesnek tartotta a roesleri tézist, miszerint a római uralom alatt és a népvándorlások során a dák nép kihalt, így az Ázsiából érkező honfoglaló magyarok a IX. században üres területre érkeztek, a románok csak azután vándoroltak be a Balkán-félszigetről.

Adrian Nastase egyébként 1999. október 11-én Bukarestben, az európai geopolitikai nemzetközi szemináriumon kijelentette: *Erdélyben rövidesen súlyos etnikai konfliktusok következnek be.*

Sorin Mitu történész, kolozsvári egyetemi tanár

1965-ben született. Mitu egyik őse 1628-ban Bethlen Gábor fejedelemtől nemesi oklevelet kapott, elismerésül a hadjáratokban szerzett érdemeiért, mintegy biznyságú, hogy az erdélyi román családok sorsa egybefonódott a magyarságéval.

Sorin Mitu megemlíti, hogy ilyen példák nyomán tudott mentes maradni a nacionalizmustól, de ebben döntő szerepet játszott házassága is Melindával, aki most pályatársa is: Mitu Melinda számos tanulmányt közölt a román–magyar művelődési kölcsönhatásokról.

Sorin Mitunak meglepően sok műve jelent meg, például olyan alapvető munkák is, mint az *Istoria modernizarii Romaniei (1800–1918); Geneza identitatii nationale la romanii ardeleni; Introducere in istoria Europei moderne* stb. Mostani könyvében a szerző köszönetet mondott barátjának, Mihai Razvan Ungureanunak, a Polirom Kiadó Historia sorozata szintén történész szerkesztőjének (jelenleg külügyminiszter), valamint Silviu Lupescu igazgatónak azért, hogy könyve megjelenését lehetővé tették „nem Erdélyben, hanem Moldvában!” – tette hozzá a szerző, talán arra célozva, hogy ilyen könyv Kolozsváron, az ottani román környezetben nem láthatott volna napvilágot.

Sorin Mitu már bevezetőjében rögzítette célját, elosztlatni az Erdéllyel kapcsolatos, eddigi rögeszmés ködösítéseket. Utalt Ion Lancranjanra, Stefan Pascura, Ilie Ceausescura, akiknek művei már címükkel is sugallják tartalmukat

(Erdély, az ősi román föld), hogy szembeállítsa velük az új történész-nemzedék (Lucian Boia és társai) tárgyilagos szemléletét.

Sorin Mitu szertefoszlatja a legismertebb közhelyeket, elítéléteket; ízelítől csak néhány példa. Erdély története mintha 1918. december 1-jével kezdődne; a román történészek többsége vagy démonizálja mindazt, ami előtte volt, vagy egyszerűen nem vesz tudomást róla. Így történik többek között a kolozsvári egyetemmel. Sorin Mitu ezért külön fejezetet szentelt az egyetem történetének Az itteni felsőoktatás kezdetei 1581-ig nyúlnak vissza, mikor Kincses Kolozsváron (a szerző ezt így, magyarul írja) Báthory István jezsuita intézetet létesített.

1872-ben indult be Kolozsváron a magyar tudományegyetem, amely 1897-től Ferenc József nevét viselte. A román történetírás erről a korszakról nem akar tudomást venni – írta Sorin Mitu –, mintha Kolozsváron a felsőoktatás 1919-ben, a román egyetem megalapításával kezdődött volna.

El kell mondani, hogy Kolozsváron létezett a Ferenc József Tudományegyetem, amelynek román utódja csak 1919-ben indult be, és 1927-ben kapta a Regele Ferdinand I nevet. Történetéhez hozzátartozik 1959 is, amikor a kommunista rendszer egyetlen tollvonással egyesítette a Babe? és Bolyai egyetemeiket, hogy engedelményt tegyen a román nacionalizmusnak. Tudomásul kell venni azt is, hogy Románia mint országnév, csak 1833-tól létezik, míg Erdélyt első ízben 1190-ben említik források, írta. Ennek ellenére, némelyek fesztellenül emlegetik Románia első vonatját, első futballcsapatát, első villanyvilágítású városát, noha mindez Ausztria-Magyarország területén létezett. A Monarchia hatása nélkül Erdély ma a török és orosz befolyás nyomán úgy festene, mint Moldávia Köztársaság, azzal a különbséggel, hogy itt a román sovén-nacionalizmus nem az oroszok, hanem a magyarok ellen irányul. A regái szellem és különösen a kommunista rendszer romboló hatása következtében a mai Erdély tökéletesen hasonult Románia többi részéhez. Sorin Mitu ebből az alapállásból vizsgálta az autonómia, illetve Erdély federalizációjának „szép illúzióját”. Az előfutárok bemutatása után eljut a teoretikusok mai nemzedékéhez: Alexandru Cristelecan és Sabin Gherman után Molnár Gusztávhöz. A föderalizáció kérdésében Sorin Mitu nem ért egyet Molnár Gusztávval. Szerinte már az elképzelés kiindulópontja téves, miszerint Erdély különbözne Románia többi tartományától, mert ez csak 1918 előtt volt így, ma már Bukarest balkáni szelleme, a felületesség uralja Erdélyt is. A történetírással kapcsolatban Sorin Mitu a **Kőpeczi Béla** nevével fémjelzett, *Erdély története* című háromkötetes monográfiát (1986) tartja legjobbnak. Ez a monumentális vállalkozás mutatja be legteljesebben és legkiegyensúlyozottabban Erdély román, magyar és szász közösségeinek múltját.

(Barabás István: *A mi Erdélyünk. Új Magyar Szó*; Bukarest, 2012. júl. 26.; [Udvardy Frigyes: *A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1990-2003*])

Elek Attila:

Mégis van pénzük a magyaroknak?

Meglepő hírt olvastam a minap. Arról szólt a tudósítás, hogy a magyar kormány viharos sebességgel szándékozik egy svájci-magyar bankközi megállapodást kötni, mellyel a Svájcban elhelyezett magyar tulajdonú számlákon lévő pénzek utáni kamatokat megadóztatná. Svájc az utóbbi időben ilyen szerződést kötött Németországgal, Ausztriával, a legutóbb pedig Angliával is. A konstrukció lényege, hogy a svájci számlák kvázi megőriznék anonimitásukat, mert az adott partnerállam egyben kapja meg az adó összegét. Magyarán, minden magyar ember számlájáról a kamatnyereség után, tegyük fel 10%-ot levon a svájci bank és egy összegben átutalja a szerződött partnerországnak, jelen esetben hazánknak.

Ez a rendszer egyrészt megőrzi a svájci bankszámlák „névtelenségét”. Nem kell az illetőnek tehát tartania vagyonosodási vizsgálatoktól és egyéb kellemetlenségektől. Másrészt a partnerállam is pénzhez, adópénzhez jut. Kétség nem férhet hozzá, hogy mindezt a költségvetés sanyarú sorsa kényszeríti rá a kormányt. A viharos sebességet pedig az indokolja, hogy a „befektetőkné” ne legyen idejük elmenekíteni a pénzüket a Távol-Keletre. Malajziával vagy Szingapúrral mondjuk, nem mostanában lehetne ilyen megállapodást kötni.

Persze a hír a sajtóra jellemző szenzációhajhász címmel jelent meg. Lecsap a NAV a svájci bankszámlákra! Nem ez a lényeg, hanem a számok. Arról írják, hogy nagy adókulcs nem helyenvaló, mert azonnal elmozdulnak a pénzek máshová. Nagyjából 10% körüli kamatadót még tolerálnának a kimenekített pénzeik után a magyarok. Az is megemlíti, hogy ettől több százmilliárdot vár a magyar állam, bár a realitások inkább az 50-100 milliárd forint között mozognak. Kitérnek arra is, hogy ezen megállapodás nem hat ki az off-shore pénzekre, mert azok nem azonosíthatók egyértelműen.

Rendben, ennyi a hír. Akkor javaslom, számoljunk egy

kicsit. Vegyük a legkisebb becsült várható adóbevétel 50 milliárd forintot és az emlegetett még „elviselt” 10% kamatadót. Figyelem, megint százalékszámítás! Ha 50 milliárd a bevétel 10% kulcsú adó után, akkor a teljes kamat az összes magyar számla után 500 milliárd forint ugeybár. A svájci bankok most gyakorlatilag nem is fizetnek kamatot vagy nagyon keveset, számoljunk mondjuk 2%-kal. Mennyi betétné a 2 százaléka tehát 500 milliárd forint? (természetesen svájci frankban vannak a betétek elhelyezve, de a könnyebbség kedvéért végig forintban számolunk.) Nos, az alap egyenlő, a százaléké-

ték százszorosa osztva a százaléklábbal (percent). Ez annyi, mint 25000 milliárd forint! Tudják mennyi ez? Több mint a magyar nemzeti össztermék, azaz több mint a teljes magyar egy évi GDP! Ebből következik, hogy több mint a magyar államadósság! És ez mindössze csak Svájc off-shore nélkül. Felvetődik a kérdés, milyen becslésekre alapoz a kormány. Amennyiben igaza van és ténylegesen befolyik ebből az adónemből a költségvetésbe 50 milliárd forint, akkor ebből az következik, hogy igaz az a sokak által állított tétel, ami eddig csak városi legendák körébe tartozott, hogy a rendszerváltás óta eddig a teljes magyar adósságállomány több, mint kétszerese hagyta el az országot.

Lehetséges, hogy a teljes magyar államadósságnak megfelelő pénz lapul magyar állampolgárok svájci bankszámláin? Érdekes adat!

És figyelem! Hoppá! Eddig jórészt azt hittük, hogy a szemét multik és bankok vitték ki a pénzt! Erre kiderül, hogy nem, hanem a MAGYAR emberek! Nos, feltételezem, hogy Kedves olvasók között aránylag kevés embernek van svájci bankszámlája. Mennyi ez a 25000 milliárd? Nos, átlagosan lennie kell 50 ezer magyarnak, akinek van 500 millió forintja. (Figyelem! Átlagosan!) Hihetetlen, mondhatnánk nem lehetséges. Ez azt jelenti, hogy mondjuk Budapesten van 30 ezer és még megyéenként, 1000 ember. Nem lehetséges, mondok magamban elsőként. Aztán azon veszem magam észre, hogy hirtelenjében tudok csak én 3-4 emberről a környezetből, akiről feltételezem, hogy az említett körbe tartoznak.

Alátámasztja az adatokat, hogy a kormány ez év végéig 10% adóamnesztiával szorgalmazta az off-shore pénzek hazahozatalát. A NAV szerint kb. 80 milliárdot hoztak így haza. Felteszem, hogy a hazahozott pénz egyenlő része a valósn kimentett off-shore vagyonoknak. Igaz lehet a szám tehát, hogy 200 milliárd dollárt vittek ki MAGYAROK külföldre. Kérdés miért? Miért viszi ki valaki a vagyonát? Félti? Ugyan már! Nemigen tudok más választ találni, mint azt hogy szégyelli, szégyelli azt, hogy hogyan, miből szerezte. Mert az ember olyan fából van faragva, ha egy rossz dolgot tesz, azt szereti titokban tartani. Így van ez, és így is lesz mindig.

Halkan jegyzem meg, milyen magyar az olyan, aki kiviszi a pénzét az országból? Aránylag kevés nyugdíjast tudok elképzelni, amint félévente viszi ki pénzét Svájcba fialtatni. Ez inkább olyan nagyszagos asszony és méltóságos úr passzióknak tűnik. Nagyon remélem, az ilyen nem vesz részt a békemenetben és nem magyarkodik túlságosan.

Addig is arra biztatom olvasóimat, hogy tartsanak velem legközelebb is! Köszönöm!

Forrás: www.szabadeuropa.com